

Fakta om kemiske kampstoffer

Kemiske kampstoffer er fællesbetegnelsen for gasser, væsker og faste stoffer, der på grund af deres giftige effekt forsætligt anvendes mod mennesker eller dyr.

Kampstofferne bliver jævnligt kaldt for krigsgasser, hvilket dog er misvisende. Langt de fleste kemiske kampstoffer er nemlig væsker ved stuetemperatur.

Udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske kampstoffer er reguleret i medfør af de Forenede Nationers konvention om forbud mod kemiske våben - i almindelighed kendt som C-våbenkonventionen.

Links nedenfor henviser til Indsatskort for kemikalieuheld.

Nervegasser

Nervegasser er væsker, der er i familie med de pesticider, landbruget eksempelvis anvender til bekæmpelse af insekter. Nervegasserne har dog en væsentlig højere giftighed. De blokerer nervesystemet og kan virke dræbende på få minutter. Optagelse kan ske både ved indånding og gennem hud og slimhinder. Eksempler på nervegasser:

[Cyclohexylsarin](#)
Novichok
[Sarin](#)
[Soman](#)
[Tabun](#)
[VX](#)

Cyanforbindelser (blodgifte)

Cyanforbindelser benævnes også blodgifte, men betegnelsen er misvisende. Stofferne i denne gruppe blokerer kroppens udnyttelse af ilt og kan virke dræbende på få minutter. Bromcyan og chlorcyan virker endvidere irriterende på hud og slimhinder og er tårefremkaldende. Eksempler på cyanforbindelser:

[Bromcyan](#) (Cyanogenbromid)
[Chlorcyan](#) (Cyanogenchlorid)
[Dicyan](#)
[Hydrogencyanid](#) (Cyanbrinte)

Blistergasser

Blistergasser er typisk væsker, der virker blæseudtrækkende og celleødelæggende. Særligt øjnene er udsatte. Symptomerne for nogle af stofferne kan optræde forsinket og først vise sig efter 3-24 timer.

Eksempler på blistergasser:

[Ethylchlorarsin](#)
[Kvælstofsennepsgas](#)
[Lewisit](#)
[Methylchlorarsin](#)
[Phenylchlorarsin](#)
[Phosgenoxim](#)
[Sennepsgas](#)
[Sesquisennepsgas](#)

Kvælegasser

Kvælegasserne er gasser eller letflygtige væsker, der påvirker lungerne. Visse af stofferne virker endvidere irriterende på hud og slimhinder og er tårefremkaldende. Eksempler på kvælegasser:

[Bis\(trichlormethyl\)carbonat](#) (Triphosgen)
[Carbonylchlorid](#) (Phosgen)
[Chlorpicrin](#)
[Diphosgen](#)

Nysegasser

Nysegasser er en gruppe af faste stoffer, der spredes som en røg. De virker ætsende på hud og slimhinder og påvirker luftvejene. Selv små koncentrationer i kort tid kan være uudholdelig. Eksempler på nysegasser:

[Diphenylchlorarsin](#) (Clark I)
[Diphenylarsincyanid](#) (Clark II)
[Diphenylaminchlorarsin](#) (Adamsit)

Tåregasser

Tåregasser er en gruppe af væsker og opløste faste stoffer, der typisk spredes som meget små dråber (aerosoler). De virker irriterende på fugtig hud og slimhinder og er tårefremkaldende. Udsættelse for små koncentrationer kan være uudholdelig. Eksempler på tåregasser:

[Benzylbromid](#)
[Benzylcyanid](#)
[Bromacetone](#)
[Bromacetophenon](#)
[Brombenzylcyanid](#)
[Brommethylethylketon](#)
[Chloracetophenon](#)
[CS-gas](#)
[Ethylbromacetat](#)

Fortsættes

Præstationsnedsættende stoffer (psykogasser)

De præstationsnedsættende stoffer, der også kaldes psykogasser, er en række narkotiske faste stoffer. De påvirker alle nervesystemet. Stofferne er virksomme selv ved indtagelse af særdeles små mængder. Eksempler på præstationsnedsættende stoffer er:

[BZ](#)
[LSD](#)

Toksiner

Toksiner er en fællesbetegnelse for giftige stoffer af biologisk oprindelse. To af disse er omfattet af FN's C-våbenkonvention. De to toksiner er:

[Ricin](#)
[Saxitoxin](#)

Mere information

Der kan findes mere information om specifikke stoffer på internettet på <https://kemikalieberedskab.dk/>